

✧ Texty na tento týden – Daniel 2

✧ Základní verš

„I bylo to tajemství Danielovi zjeveno v nočním vidění. Daniel dobrořečil Bohu nebes. Promlouval takto: „Požehnáno bud' jméno Boží od věků až na věky. Jeho je moudrost i bohatýrská síla.““ (Da 2:19.20)

Ve vodách kolem Grónska můžeme najít ledovce různé velikosti. Někdy se stává, že po hladině plavou malé ledové kry jedním směrem a obrovské kusy ledovců opačným směrem. Proč? Vítr vanoucí nad hladinou uvádí do pohybu menší kusy ledu, zatímco obrovské ledovce se pohybují pod vlivem hlubokých oceánských proudů.

Když uvažujeme o vzestupech a pádech národů v průběhu dějin, je to podobné jako s větrem na hladině a oceánským prouděním v hloubce. Vzdušné proudy představují všechny nepředvídatelné a nepředpokladané vlivy – za jeden z nich můžeme považovat lidskou vůli. Současně s náporu větru a někdy i vichřicemi však působí i jiné síly, které jsou mnohem silnější a v něčem dokonce podobné oceánským proudům. V knize Touha věků čteme: „Boží plán se však – stejně jako hvězdy na svých vesmírných drahách – nepředbíhá ani nezpožďuje.“ (DA 32; TV 19) A ačkoli se vzestup a pád národů, ideologií a politických uskupení může jevit jako přímý následek rozmarů lidské vůle, Daniel 2 ukazuje, že ve skutečnosti je to Bůh nebes, kdo vede lidské dějiny k jejich závěrečnému vyvrcholení.

✧ Týden ve zkratce:

- Bůh, který přebývá s námi
- Modlitba
- Socha – výklad snu
- Bůh jako vládce dějin
- Kámen
- Podněty k zamyšlení

NE 12. ledna – Bůh, který přebývá s námi

Da 2:1-3.10.11 „¹Ve druhém roce svého kralování měl Nebúkadnesar sen. Rozrušil se a nemohl spát. ²Král tedy rozkázal zavolat věštce, zaklínače, čaroděje a hvězdoporce, aby mu pověděli, co se mu zdálo. ³I přišli a postavili se před králem. ⁴Král jim řekl: „Měl jsem sen a jsem rozrušen; chci ten sen znát.“

⁵Hvězdoporců králi odpověděli: „Není na zemi člověka, který by dovedl sdělit to, co král rozkázal. ⁶Nadto žádný velký a mocný král nežádal od žádného věštce, zaklínače nebo hvězdoporce takovou věc. ⁷Věc, kterou král žádá, je těžká a není nikoho jiného, kdo by ji králi sdělil, mimo bohy, kteří nepřebývají mezi smrtelníky.““

Da 2:4-16 „⁴Hvězdoporců promluvili ke králi aramejsky: „Králi, navěky bud' živ! Pověz svým služebníkům ten sen a my ti sdělíme výklad.“ ⁵Král hvězdoporcům odpověděl: „Mé slovo je příkaz: Jestliže mi neoznámíte sen a jeho výklad, budete rozsekáni na kusy a z vašich domů se stane hnojiště. ⁶Jestliže mi však sen a jeho výklad sdělíte, dostane se vám ode mne darů, odměny a velké pocty. Sdělte mi tedy sen a jeho výklad!“ ⁷Odpověděli znovu: „At' král poví svým služebníkům sen a my sdělíme výklad.“ ⁸Král odpověděl: „Já vím jistě, že chcete získat čas, protože vidíte, že mé slovo je příkazem: ⁹Jestliže mi ten sen neoznámíte, čeká vás jediný rozsudek. Domluvili jste se, že mi budete říkat lživé a zlé věci, dokud se nezmění čas. A proto mi řekněte ten sen a poznám, že jste schopni sdělit mi i výklad.“ ¹⁰Hvězdoporců králi odpověděli: „Není na zemi člověka, který by dovedl sdělit to, co král rozkázal. ¹¹Nadto žádný velký a mocný král nežádal od žádného věštce, zaklínače nebo hvězdoporce takovou věc. ¹²Věc, kterou král žádá, je těžká a není nikoho jiného, kdo by ji králi sdělil, mimo bohy, kteří nepřebývají mezi smrtelníky.“ ¹³Král se proto rozhněval, velice se rozložil a rozkázal všechny babylónské mudrce zahubit. ¹⁴Když byl vydán rozkaz a mudrci byli zabíjeni, hledali též Daniela a jeho druhy, aby byli zabíjeni. ¹⁵Tehdy se Daniel rozvážně a uvážlivě obrátil na Arjóka, velitele královny tělesné stráže, který vyšel zabíjet babylónské mudrce. ¹⁶Otázal se Arjóka, králova zmocněnce: „Proč je králův rozkaz tak přísný?“ Arjók Danielovi tu věc oznámil. ¹⁷Daniel vešel ke králi a prosil ho, aby mu dal určitou dobu, že králi ten výklad sdělí.“

Sk 17:28 „,Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme,‘ jak to říkají i někteří z vašich básníků: ‚Vždyť jsme jeho děti.‘“

PO 13. ledna – Modlitba

Da 2:17-23 „¹⁷Pak Daniel odešel do svého domu a oznámil tu věc svým druhům, Chananjášovi, Míšaellovi a Azarjášovi. ¹⁸Vyzval je, aby prosili Boha nebes o slitování ve věci toho tajemství, aby Daniel a jeho druhové nebyli zahubeni se zbytkem babylónských mudrců. ¹⁹I bylo to tajemství Danielovi zjeveno v nočním vidění. Daniel dobrořečil Bohu nebes. ²⁰Promlouval takto: „Požehnáno buď jméno Boží od věků až na věky. Jeho je moudrost i bohatýrská síla. ²¹On mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje, dává moudrost moudrým, poznání těm, kdo mají rozum. ²²Odhaluje hlubiny a skryté věci, poznává to, co je ve tmě, a světlo s ním bydlí. ²³Tobě, Bože otců mých, chci vzdávat čest a chválu, neboť jsi mi dal moudrost a bohatýrskou sílu. Oznámils mi nyní, oč jsme tě prosili, oznámil jsi nám královu záležitost.““

L 17:11-19 „¹¹Na cestě do Jeruzaléma procházel Samařskem a Galileou. ¹²Když přicházel k jedné vesnici, šlo mu vstříc deset malomocných; zůstali stát opodál ¹³a hlasitě volali: „Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ ¹⁴Když je uviděl, řekl jim: „Jděte a ukažte se kněžím!“ A když tam šli, byli očištěni. ¹⁵Jeden z nich, jakmile zpozoroval, že je uzdraven, hned se vrátil a velkým hlasem velebil Boha; ¹⁶padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval mu. A to byl Samařan. ¹⁷Nato Ježíš řekl: „Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět?“ ¹⁸Nikdo z nich se nenašel, kdo by se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?“ ¹⁹Rekl mu: „Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila.““

Žalm 138 „¹Davidův . Celým svým srdcem ti vzdávám chválu, přímo před bohy ti zpívám žalmy, ²klaním se ti před tvým svatým chrámem, tvému jménu vzdávám chválu za tvé milosrdenství a za tvou věrnost; svou řeč jsi vyvýšil nad každé své jméno. ³Odpověděl jsi mi v den, kdy jsem tě volal, dodal jsi mé duši sílu. ⁴Hospodine, všichni králové země ti vzdají chválu, až uslyší, co jsi vyřkl. ⁵Budou zpívat o Hospodinových cestách, neboť sláva Hospodinova je velká. ⁶Hospodin je vyvýšený, ale hledí na poníženého, zдалky pozná domýšlivce. ⁷I když jsem v souzení, ty mi zachováš život, vtáhneš ruku proti hněvu mých nepřátel a tvá pravice mě spasí. ⁸Hospodin za mě dokončí zápas . Hospodine, tvoje milosrdenství je věčné, neopouští dílo vlastních rukou!“

ÚT 14. ledna – Socha – výklad snu

Da 2:29.30 „²⁹Tobě, králi, vyvstaly na lůžku starosti o to, co se v budoucnu stane, a ten, který odhaluje tajemství, ti oznámil, co se stane. ³⁰Já pak to nemám z moudrosti, které bych měl více než ostatní živé bytosti, ale to tajemství mi bylo odhaleno, aby výklad byl králi oznámen a abys poznal myšlení svého srdce.“

Da 2:24-49 „²⁴Daniel tedy vešel k Arjókoví, kterého král ustanovil, aby zahubil babylónské mudrce. Přišel a řekl mu toto: „Babylónské mudrce nehub! Uved mě před krále, sdělím králi výklad.“ ²⁵Arjók neprodleně uvedl Daniela před krále a řekl mu: „Našel jsem muže z judských přesídlenců, který králi oznámí výklad.“ ²⁶Král oslovil Daniela, který měl jméno Beltšasar: „Jsi schopen oznámit mi sen, který jsem měl, a jeho výklad?“ ²⁷Daniel králi odpověděl: „Tajemství, na které se král ptá, nemohou králi sdělit ani mudrci ani zaklínači ani věštcí ani planetáři. ²⁸Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství. On dal králi Nebúkadnesarovi poznat, co se stane v posledních dnech. Toto je sen, totiž vidění, která ti prošla hlavou na tvém lůžku: ²⁹Tobě, králi, vyvstaly na lůžku starosti o to, co se v budoucnu stane, a ten, který odhaluje tajemství, ti oznámil, co se stane. ³⁰Já pak to nemám z moudrosti, které bych měl více než ostatní živé bytosti, ale to tajemství mi bylo odhaleno, aby výklad byl králi oznámen a abys poznal myšlení svého srdce. ³¹Ty jsi, králi, viděl jakousi velikou sochu. Byla to obrovská socha a její lesk byl mimořádný. Stála proti tobě a měla strašný vzhled. ³²Hlava té sochy byla z ryzího zlata, její hrud' a paže ze stříbra, břicho a boky z mědi, ³³stehna ze železa, nohy dílem ze železa a dílem z hlíny. ³⁴Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhl kámen a udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je, ³⁵a rázem bylo rozdrčeno železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlatě v letní době . Odnal je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi. ³⁶Toto je sen. Též jeho výklad řekneme králi: ³⁷Ty, králi, jsi král králů. Bůh nebes ti dal království, moc, sílu a slávu. ³⁸A všechna místa , kde bydlí lidé, polní zvíř a nebeské ptactvo, dal ti do rukou a dal ti moc nad tím vším. Ty jsi ta zlatá hlava. ³⁹Po tobě povstane další království, nižší než tvé, a pak další, třetí království, měděné, které bude mít moc nad celou zemí. ⁴⁰Čtvrté království bude tvrdé jako železo, neboť železo drtí a drolí vše, a to království jako železo, které tříští všechno, bude drtit a tříštit. ⁴¹Že jsi viděl nohy a prsty dílem z hrnčářské hlíny a dílem ze železa, znamená , že království bude rozdělené a bude v něm něco z pevnosti železa, neboť jsi viděl železo smíšené s jílovitou hlínou.“

⁴²Prsty nohou dílem ze železa a dílem z hlíny znamenají , že království bude zčásti tvrdé a dílem křehké. ⁴³Že jsi viděl železo smíšené s jílovitou hlínou, znamená , že se bude lidské pokolení mísit, avšak nepřilnou k sobě navzájem, jako se nesmísí železo s hlínou. ⁴⁴Ve dnech těch králů dá Bůh nebes povstat království, které nebude zničeno navěky, a to království nebude předáno jinému lidu. Rozdrtí a učiní konec všem těm královstvím, avšak samo zůstane navěky. ⁴⁵neboť jsi viděl, že se utrhl ze skály kámen bez zásahu rukou a rozdrtil železo, měď, hlínu, stříbro i zlato. Veliký Bůh dal králi poznat, co se v budoucnu stane. Sen je pravdivý a výklad spolehlivý. ⁴⁶Tu král Nebúkadnesar padl na tvář, poklonil se před Danielem a rozkázal, aby mu byla obětována oběť přídavná s vonnými dary. ⁴⁷Král Daniela oslovil: „Vpravdě, váš Bůh je Bůh bohů a Pán králů, který odhaluje tajemství, neboť jsi mi dokázal toto tajemství odhalit.“ ⁴⁸Král pak Daniela povýšil, dal mu mnoho velikých darů i moc nad celou babylónskou krajinou a učinil ho nejvyšším správcem všech babylónských mudrců. ⁴⁹Ale Daniel prosil krále, aby správou babylónské krajiny pověřil Šadraka, Měšaka a Abed-nega. Daniel sám zůstal na královském dvoře.“

J 15:5 „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“

J 6:54 „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“

2K 4:17.18 „¹⁷Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírou vašu věčné slávy ¹⁸nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné.“

ST 15. ledna – Bůh jako vládce dějin

Da 2:36-38 „³⁶Toto je sen. ³⁷Těž jeho výklad řekneme králi: ³⁷Ty, králi, jsi král králů. Bůh nebes ti dal království, moc, sílu a slávu. ³⁸A všechna místa, kde bydlí lidé, polní zvěř a nebeské ptactvo, dal ti do rukou a dal ti moc nad tím vším. Ty jsi ta zlatá hlava.“

Jr 51:7 „Zlatým kalichem byl Babylón v Hospodinově ruce, opájel všechny země; pronárody pily jeho víno, proto pronárody třeštily.“

Zj 18:16 „Běda, běda, tak veliké město, které se oblékalo do kmentu, purpuru a šarlatu, které se zdobilo zlatem, draho-kamy a perlami.“

ČT 16. ledna – Kámen

Da 2:34.35.44.45 „³⁴Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhl kámen a udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je, ³⁵a rázem bylo rozdrceno železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlátě v letní době. Odesl je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi.

⁴⁴Ve dnech těch králů dá Bůh nebes povstat království, které nebude zničeno navěky, a to království nebude předáno jinému lidu. Rozdrtí a učiní konec všem těm královstvím, avšak samo zůstane navěky, ⁴⁵neboť jsi viděl, že se utrhl ze skály kámen bez zásahu rukou a rozdrtil železo, měď, hlínu, stříbro i zlato. Veliký Bůh dal králi poznat, co se v budoucnu stane. Sen je pravdivý a výklad spolehlivý.“

Da 2:28 „Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství. On dal králi Nebúkadnesarovi poznat, co se stane v posledních dnech. Toto je sen, totiž vidění, která ti prošla hlavou na tvém lůžku.“

Dt 32:4 „On je Skála. Jeho dílo je dokonalé, na všech jeho cestách je právo. Bůh je věrný a bez podlosti, je spravedlivý a přímý.“

1S 2:2 „Nikdo není svatý mimo Hospodina, není nikoho krom tebe, nikdo není skálou jako náš Bůh.“

Ž 18:32 „Kdo je Bůh krom Hospodina, kdo je skála, ne-li Bůh náš!“

Ž 118:22 „Kámen, jež zavrhl stavitelé, stal se kamenem úhelným.“

1Pt 2:4.7 „⁴Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je ‚vyvolený a vzácný‘. ... ⁷Vám, kteří věříte, je vzácný, ale nevěřícím je to ‚kámen, který stavitelé zavrhl; ten se stal kamenem úhelným‘.“

Zj 21:1-27 „¹A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo.
²A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha.
³A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, přibyték Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, ⁴a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“ ⁵Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, všechno tvořím nové.“ A řekl: „Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá.“ ⁶A dodal: „Již se vyplnila. Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé. ⁷Kdo zvitězí, dostane toto vše; já mu budu Bohem a on mi bude synem. ⁸Avšak zbabělci, nevěrní, nečistí, vrahové, cizoložníci, zaklámači, modláři a všichni lháři najdou svůj úděl v jezeře, kde hoří oheň a síra. To je ta druhá smrt.“ ⁹A přistoupil jeden ze sedmi andělů, kteří měli těch sedm nádob a v nich připraveno sedm posledních pohrom, a řekl mi: „Pojd, ukážu ti nevěstu, choť Beránkovu.“ ¹⁰Ve vytržení ducha mě vyvedl na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha, ¹¹zářící Boží slávou; jeho jas jako nejdražší drahokam a jako průzračný křišťál. ¹²Město mělo mohutné a vysoké hradby, dvanáct bran sřezaných dvanácti anděly a na branách napsaná jména dvanácti pokolení synů Izraele. ¹³Tři brány byly na východ, tři brány na sever, tři brány na jih a tři brány na západ. ¹⁴A hradby města byly postaveny na dvanácti základních kamenech a na nich bylo dvanáct jmen dvanácti apoštolů Beránkových. ¹⁵Ten, který se mnou mluvil, měl zlatou míru, aby změřil město i jeho brány a hradby. ¹⁶Město je vystaveno do čtverce: jeho délka je stejná jako šířka. Změřil to město, a bylo to dvanáct tisíc měr. Jeho délka, šířka i výška jsou stejné. ¹⁷Změřil i hradbu, a bylo to sto čtyřicet čtyři loket lidskou mírou, kterou použil anděl. ¹⁸Hradby jsou postaveny z jaspisu a město je z ryzího zlata, zářícího jako křišťál. ¹⁹Základy hradeb toho města jsou samy drahokam: první základní kámen je jaspis, druhý safír, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, ²⁰pátý sardonyx, šestý kameol, sedmý chrysolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysopras, jedenáctý hyacint a dvanáctý ametyst. ²¹A dvanáct bran je z dvanácti perel, každá z jediné perly. A náměstí toho města je z ryzího zlata jako z průzračného křišťálu. ²²Avšak chrám jsem v něm nespatriil: Jeho chrámem je Pán Bůh všemohoucí a Beránek. ²³To město nepotřebuje ani slunce ani měsíc, aby mělo světlo: září nad ním sláva Boží a jeho světlem je Beránek. ²⁴Národy budou žít v jeho světle; králové světa mu odevzdají svou slávu. ²⁵Jeho brány zůstanou otevřeny, protože stále trvá den, a noci tam už nebude. ²⁶V něm se shromáždí sláva i čest národů. ²⁷A nevstoupí tam nic nesvatého ani ten, kdo se rouhá a lže, nýbrž jen ti, kdo jsou zapsáni v Beránkově knize života.“

Zj 22:1-5 „¹A ukázal mi řeku živé vody, čiré jako křišťál, která vyvěrala u trůnu Božího a Beránkova. ²Uprostřed města na náměstí, z obou stran řeky, bylo stromové života nesoucí ovoce dvanáctkrát do roka; každý měsíc dozrává na něm ovoce a jeho listí má léčivou moc pro všechny národy. ³A nebude tam nic proklatého. Bude tam trůn Boží a Beránkův; jeho služebníci mu budou sloužit, ⁴budou hledět na jeho tvář a na čele ponosou jeho jméno. ⁵Noci tam již nebude a nebudou potřebovat světlo lampy ani světlo slunce, neboť Pán Bůh bude jejich světlem a budou s ním kralovat na věky věků.“

PÁ 17. ledna – Podněty k zamyšlení

Je poučné všimnout si, že části sochy z Daniela 2. kapitoly jsou vytvořeny ze zlata a stříbra, které bývají spojovány s ekonomickou mocí. Jiné části jsou tvořeny z bronzu a ze železa, z kovů, které se používaly na výrobu zbraní, ale i různého náčiní pro upotřebení v domácnosti. Socha tedy kromě hlavního záměru symbolizuje i všechno lidské snažení. Jednotlivé kovy vyjadřují postup (nebo sestup) světových říší až po závěrečný nesoulad, který se projeví v posledních dnech lidských dějin. Kámen je však velmi jasně zobrazen jako něco, co přichází „bez zásahu rukou“ (Da 2,45), tedy bez lidského přičinění. Takto je vyjádřen nadpřirozený konec, který postihne tento svět a všechno lidské snažení.

Přestože „nepoučeným lidským očím se mohou lidské dějiny jevit jako chaotická souhra různých protichůdných mocností ... Daniel nás ujišťuje, že za tím vším stojí Bůh, který vše pozoruje a jedná tak, aby nakonec dosáhl toho, co je pro celý vesmír nejlepší.“ (SHEA, William H., Daniel: A Reader's Guide. Nampa ID: Pacific Press, 2005, str. 98)

Otázky k rozhovoru

1. Je povzbuzující vědět, že i uprostřed všeho chaosu a utrpení na světě má Bůh vše pod kontrolou a vše přivede ke slavnému konci. Co může do té doby každý z nás udělat pro to, aby zmírnil trápení v tomto padlém světě?
2. Jak bys vysvětlil věrnou a oddanou spolupráci Daniela a jeho přátel s představiteli pohanského národa, který způsobil tolik bolesti a utrpení jejich vlastnímu národu?
3. Zmínili jsme, že podle některých výkladů představuje kámen šíření evangelia celému světu. Existuje mnoho důvodů, proč takový výklad neobstojí. V Da 2,35 se říká, že kámen rozdrtí předchozí národy: „odnesl je vítr a nezbylo po nich ani stopy“. Před Ježíšovým vysláním učedníků do celého světa se však nic takového neudálo. Pokusy vnímat kámen jako církev zase zapomínají na to, že království symbolizované kamenem nahrazuje všechny jiné formy lidské vlády. Je to království, které zasahuje celý svět. Jen Ježíšův druhý příchod může dát do pohybu události, které jsou zobrazeny jako vyvrcholení prorockého snu. Proč je tedy Ježíšův druhý příchod jediným rozumným výkladem toho, co způsobí kámen v posledních dnech?

